

Číslo: 22005/2023-2024

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch od **27. 11. 2023** do **28. 11. 2023** a **15. 12. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Nám. Slov. uč. tovarištva 15, Trnava	
Zriaďovateľ	Mesto Trnava

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PhDr. Vladimír Palkovič, PhD., riaditeľ školy
Mgr. Peter Berger, zástupca riaditeľa školy
Mgr. Martina Límová, zástupkyňa riaditeľa školy
Mgr. Petra Mrazíková Nagyová, zástupkyňa riaditeľa školy
Mgr. Božena Demovičová, zástupkyňa riaditeľa školy
Mgr. Monika Bolečková, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 22005/2023-2024 zo dňa 21. 11. 2023 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Iveta Krajčovičová, školská inšpektorka, ŠIC Trnava

Mgr. Štefania Gašparíková, školská inšpektorka, ŠIC Trnava

Mgr. Ivana Kubáňová, školská inšpektorka, ŠIC Trnava

PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav a úroveň zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov v základnej škole

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna plnoorganizovaná základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom slovenským. Tematická inšpekcia sa realizovala v organizačnej zložke – základná škola. Mala 9 ročníkov a 35 tried (z nich 16 na 1. stupni), v ktorých sa vzdelávalo 803 žiakov (z nich 371 na 1. stupni). Z celkového počtu bolo 50 žiakov so zdravotným znevýhodnením, 19 žiakov s inou národnosťou a 16 žiakov vzdelávajúcich sa mimo územia SR. V aktuálnom školskom roku malo 5 žiakov povolené individuálne vzdelávanie v domácom prostredí (1 na 1. stupni, 4 na 2. stupni). Škola neevidovala žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP), ani žiakov z marginalizovanej rómskej komunity (MRK).

ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Vnútorý systém kontroly mala škola rozpracovaný v inovovanom školskom vzdelávacom programe (iškVP), ktorý bol prerokovaný na zasadnutí pedagogickej rady a rade školy. Okrem kontroly a hodnotenia žiakov obsahoval kritériá hodnotenia zamestnancov a vnútorný systém hodnotenia

školy. Podľa kritérií stanovených v iŠkVP sa hodnotenie správania žiakov odvíjalo od dodržiavania školského poriadku. Hodnotenie vykonávali triedni učitelia po dohode s ostatnými učiteľmi. Žiakov motivovali pochvalami, na zlepšenie správania využívali výchovné opatrenia (napomenutie triednym učiteľom, pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy). Z rozhovoru s riaditeľom školy vyplynulo, že na informovanie prevažnej väčšiny zákonných zástupcov o vzdelávacích výsledkoch a správaní ich detí využívali informačný systém EduPage vrátane elektronickej žiackej knižky (EŽK). V ojedinelých prípadoch¹ mali žiaci zavedené klasické žiacke knižky. O nedostatočných vzdelávacích výsledkoch a závažných porušeníach školského poriadku zákonných zástupcov okrem EduPage informovali telefonicky, alebo pri osobnom pohovore na pôde školy. Z pohovorov viedli písomné záznamy.

Kontrolnú činnosť riaditeľa školy vymedzoval pracovný poriadok, ktorý mu stanovoval povinnosť kontrolovať všetkých zamestnancov na základe vlastného pozorovania i na základe referencií svojich zástupcov. Výsledky rozboru výchovno-vzdelávacej práce mal prerokovať na poradách zamestnancov školy a vyvodzovať z neho závery pre ďalšiu prácu. Škola v iŠkVP deklarovala, že každý zástupca riaditeľa školy má mať vypracovaný vlastný kontrolno-hospitačný plán, ktorý sa mal každý polrok pravidelne vyhodnocovať na gremiálnej porade. Analýza údajov v kontrolno-hospitačný pláne zástupcov riaditeľa preukázala, že sa primárne zameriavali na kontrolu úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu a na kvalitu vedenia pedagogickej dokumentácie. Dodržiavanie bezpečnosti a ochrany zdravia sledovali sekundárne. O svojej hospitačnej činnosti viedli písomné záznamy. Vzniknuté situácie s problémovým správaním sa žiakov riešili spravidla individuálne na osobných stretnutiach kompetentných a zainteresovaných zamestnancov, na základe čoho pracovné, či gremiálne porady stratili svoje opodstatnenie. Plán kontrolnej činnosti riaditeľa nebol vypracovaný. Absencia plánu, v ktorom by boli stanovené úlohy a kompetencie jednotlivých členov vedenia školy v oblasti kontroly nevytvárala podmienky na systematické riadenie na základe objektívnych zistení. Analýza predložených zápisníc zo zasadnutia pedagogickej rady za celý školský rok 2022/2023 a 1. štvrtrok aktuálneho školského roka nepreukázala rokovanie, diskusiu, zovšeobecnenie, či prezentovanie zistení z kontrolnej činnosti vedenia školy.

Riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy vydal **školský poriadok**. V printovej podobe bol zverejnený na centrálnej nástenke pri vstupe do školy, v elektronickej podobe na webovom sídle školy. Upravoval práva a povinnosti žiakov, ich zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov. Obsahoval pravidlá vzťahov medzi žiakmi a pedagogickými zamestnancami školy, podrobnosti o prevádzke a vnútornom režime školy. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov sa prelínali celým dokumentom. Ochrana žiakov pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím spočívala v zákaze užívania a prechovávaní návykových látok, zákaze priameho aj nepriameho šikanovania, vulgárneho vyjadrovania sa a prejavov rasizmu. Súčasťou školského poriadku bol klasifikačný poriadok. Obsahoval kritériá hodnotenia vyučovacích predmetov a klasifikácie správania žiakov vrátane udeľovania pochvál a opatrení na posilnenie disciplíny. Žiaci boli s obsahom školského poriadku preukázateľne oboznámení na triednických hodinách v úvode školského roka. Základné ciele pre vytvorenie bezpečného školského prostredia boli stanovené v internej smernici – *Bezpečnosť školského prostredia a vzťahy medzi aktérmi vzdelávania*, ktoré spočívali v priebežnom monitorovaní správania sa žiakov, v súčinnosti so sociálnou kuratelou, v stimulovaní pravidelnej dochádzky žiakov do školy a vo vypracovaní programu prevencie šikanovania. Riaditeľ školy predložil printovú podobu internej **smernice k prevencii a riešeniu šikanovania**, ktorá v čase konania tematickej inšpekcie nebola zverejnená na webovom sídle školy. Svojím obsahom nekorešpondovala so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, vydanou Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2018/6049:1-12AA, čoho dôsledkom bol negatívny dopad na efektivitu riešenia nežiadúcich prejavov správania sa žiakov. Analýza zápisníc z pedagogickej rady za školský rok

¹ nevyužívanie EduPage zákonnými zástupcami

2022/2023 a za 1. štvrťrok aktuálneho školského roka prerokovanie tohto interného dokumentu nepotvrdila.

Rozsah a spôsob zabezpečovania bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov prostredníctvom **dozorov** učiteľov v čase vyučovania boli stanovené v článku 16 Pracovného poriadku školy. Rozvrh dozorov bol zverejnený na chodbách a v zborovni učiteľov, v čase konania inšpekcie sa jeho dodržiavanie potvrdilo. Na **monitorovaní negatívnych prejavov správania** žiakov participovali všetci pedagogickí a odborní zamestnanci. Problémové situácie v triede a počas prestávok riešili triedni učители alebo učители vykonávajúci dozor na chodbách. Pri menších priestupkoch žiakov napomenuli, porušenie školského poriadku zapisovali formou poznámok do EduPage, alebo žiackej knižky. Opakované a závažné porušenia školského poriadku riešili pohovorom so zákonnými zástupcami. Zo stretnutí vyhotovovali písomný záznam. Z analýzy predloženej dokumentácie vyplynulo, že v prípade nezvládnuteľného správania sa 1 žiak použil ochranné opatrenie spočívajúce v jeho okamžitom vylúčení z triedy, umiestnení v samostatnej miestnosti s pedagogickým zamestnancom a v privolaní zákonného zástupcu. O dôvode a priebehu ochranného opatrenia vyhotovil riaditeľ školy písomný záznam. Ako potvrdila analýza zápisníc zo zasadnutia pedagogickej rady, podľa závažnosti priestupkov voči školskému poriadku boli žiakom udeľované výchovné opatrenia, ak sa ich správanie nezlepšilo, v hodnotiacom období pristúpili ku klasifikácii zníženou známku zo správania.

Škola viedla **centrálnu evidenciu sťažností**, v ktorej za školské roky 2022/2023 a 2023/2024 nebol žiadny záznam z podania sťažnosti napriek tomu, že riaditeľ školy v rozhovore uviedol, že rodičia žiakov 4. ročníka sa opakovane ústne sťažovali na provokačné a agresívne správanie jedného zo spolužiakov. Školskej inšpekcii predložil menný zoznam nespokojných rodičov s ich podpismi, ktorí žiadali riešenie situácie v triede 4. ročníka. Podanie však neobsahovalo žiadny text s popisom problémovej situácie a konkretizovaním práv detí, ktoré boli porušené.

Pri realizácii **preventívnych aktivít** v oblasti sociálno-patologických javov kooperovali poverení pedagogickí a odborní zamestnanci školy (školská psychologička, výchovná poradkyňa, koordinátorka drogovej prevencie). Realizovali projekty zamerané na formovanie vzťahu k zdravému životnému štýlu, ochranu telesného a duševného zdravia, odstraňovanie zdraviu škodlivých vplyvov a prevenciu rizikového správania (násilie, agresivita, šikanovanie, drogové závislosti, HIV/AIDS). Vytýčené úlohy plnili organizovaním športových súťaží², prednášok³, besied a rozhovorov⁴, tvorbou nástieniek a výstav⁵, formou dotazníkov, či nácvikom kultúrneho programu pre rodičov a seniorov. Pri plnení preventívnych programov spolupracovali s mestskou políciou, centrom poradenstva a prevencie, regionálnym úradom verejného zdravotníctva a domovom pre seniorov.

Výchovná poradkyňa bola do pozície menovaná v septembri 2022. Ako vyplynulo z jej plánu pracovnej činnosti, primárne sa zaoberala kariérovým poradenstvom pre žiakov 5. – 9. ročníka a vedením evidencie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). V tejto oblasti zostavovala rozvrh hodín pedagogickým asistentom pôsobiacim pri žiakoch so zdravotným znevýhodnením (ZZ). Sekundárne, v spolupráci s triednymi učiteľmi a školskou psychologičkou, sa podieľala na realizácii preventívnych programov. Zabezpečovala tiež spoluprácu s odbornými zamestnancami zariadení poradenstva a prevencie.

Škola zamestnávala **školskú psychologičku** na polovičný úväzok. Podľa vypracovaného plánu práce na aktuálny školský rok zabezpečovala odbornú, poradenskú a informačnú pomoc žiakom, ich zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom. Na podnet učiteľov a zákonných zástupcov sa podieľala na riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych problémov žiakov formou skupinových, individuálnych a krízových intervencií. V priebehu predchádzajúceho školského roka

² futbal, florbal, vybíjaná, basketbal, stolný tenis,

³ drogová závislosť, fajčenie a alkoholizmus

⁴ šikanovanie, poznaj svoje múdre telo, cesta k emocionálnej zrelosti, HIV/AIDS

⁵ deň jablka

2022/2023 realizovala celoplošný monitoring na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov prostredníctvom anonymných dotazníkov mapujúcich klímu v triedach, vzťahy medzi spolužiakmi a prejavy šikanovania. Na základe zistení sa podarilo identifikovať žiakov s rizikovým správaním. Výsledky monitoringu konzultovala individuálne s triednymi učiteľmi a vychovávateľmi, pričom upriamila ich pozornosť na podporu sociálne menej zručných žiakov a žiakov so sklonom k agresívnemu správaniu. Po konzultácii s triednymi učiteľmi realizovala stretnutia s rodičmi so zámerom nadviazania spolupráce pri eliminovaní nežiadúcich prejavov správania. O svojej činnosti informovala na zasadnutí pedagogickej rady v závere školského roka 2022/2023, čo je zaznamenané v príslušnej zápisnici.

Napriek tomu, že škola vzdelávala 50 žiakov so ŠVVP, pozícia **školského špeciálneho pedagóga**, ktorý by im poskytoval odborné intervencie nebola zriadená.

Podľa vyjadrenia riaditeľa školy sa na realizácii preventívnych aktivít a riešení prejavov agresivity a šikanovania podieľali viacerí zamestnanci školy, preto samostatná pozícia **koordinátora prevencie** nebola zriadená.

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov k problematike predchádzaniu výskytu sociálno-patologických javov sa v škole školskom roku 2022/2023 nerealizovalo. Podľa článku 25a bod 11 pracovného poriadku (Starostlivosť o pedagogických a odborných zamestnancov) má riaditeľ školy povinnosť koordinovať a zabezpečiť profesijný rozvoj zamestnancov podľa ročného plánu **vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov**. Pri koncipovaní cieľov vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov riaditeľ prednostne vychádzal z aktuálnych potrieb školy, čiastočne rešpektoval aj osobné ambície zamestnancov. Zamestnanci absolvovali vzdelávania poskytované externými vzdelávacími inštitúciami⁶ s rôznym zameraním v závislosti od ich pracovného zaradenia⁷, avšak ani jedno zo vzdelávaní nesúviselo v riešení sociálno-patologických javov v škole. V rámci aktualizácie vzdelávania všetci pedagogickí a odborní zamestnanci absolvovali **vzdelávanie** zamerané na realizáciu inkluzívneho prístupu vo výchovno-vzdelávacom procese s objasnením potreby prispôsobenia podmienok, aplikácie podporných opatrení a princípoch fungovania podporného tímu. Získané vedomosti však nedokázali efektívne aplikovať do praxe, čoho dôkazom sú nezvládnuté výchovné problémy žiakov 4. ročníka.

Školská psychologička každoročne realizovala skupinové preventívne aktivity vypracované s ohľadom na fyzický vek, vedomosti a sociálne zručnosti žiakov (adaptáciu žiakov na školské prostredia, vytváranie zdravých vzťahov v triede, sebaovládanie, zvládanie stresu, dospievanie, sebaregulácia). Preventívne aktivity pozostávali z 2 častí – vzdelávacej aktivity a praktického nácviku požadovaného správania, v rámci ktorého bolo možné **monitorovať úspešnosť realizovaných podporných opatrení**. V triedach, kde sa v rámci preventívnej aktivity zistili problémy vo vzťahoch bola zaradená intervencia s názvom SOS, zameraná na rozvíjanie sociálnych vzťahov pod vedením odborných zamestnancov centra poradenstva a prevencie (CPaP). Zo stretnutia bol vyhotovený písomný záznam s odporúčaniami na prácu s triednym kolektívom pre triednych učiteľov i školskú psychologičku⁸. Podľa vyjadrenia triednych učiteľov ďalšie monitorovanie sociálnej klímy v problémových triedach neprebiehalo.

Riešenie menej závažných výchovných ťažkostí, ako aj oblasť zabezpečenia potrieb žiakov so ŠVVP patrilo do kompetencie triednych učiteľov, ktorí spolupracovali s rodičmi. Pri riešení závažných výchovných problémov síce **spolupracovali** s odbornými zamestnancami poradenských zariadení, zriaďovateľom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) v Trnave, Okresným riaditeľstvom policajného zboru (OR PZ) v Trnave a Okresným súdom v Trnave.

⁶ NIVAM, Inklucentrum, Fakulta TVŠ, Raabe

⁷ Techniky rozvoja komunikačných kompetencií žiakov, tvorenie pracovných listov a aktivít, techniky formatívneho hodnotenia žiakov

⁸ Posilňovať pozitívne správanie, vyzdvihovať adekvátne správanie, viesť žiakov ku komunikácii bez agresívnych prejavov, podporovať spoločné skupinové zážitky – hry, výlety..., nadviazať spoluprácu s rodinou

Školská inšpekcia za účelom získania informácií o vzťahoch, klíme a bezpečnosti školského prostredia zadala 39 žiakom 4. ročníka anonymný **dotazník**. Napriek tomu, že väčšina žiakov (37/94,87 %) sa v škole cítila bezpečne, až 23/58,97 % sa obávalo spolužiaka, lebo niekomu v triede ubližoval a 11/28,2 % sa pre jeho správanie bálo ísť do školy. Za najčastejší prejav ubližovania 32/82,1 % opýtaných považovalo nadávky, 26/66,67 % vysmievanie, 24/61,54 % respondentov označilo bitku a vyhrážanie a 14/35,9 % žiakov uviedlo poškodzovanie vecí. K ubližovaniu podľa vyjadrenia 29/74,36 % opýtaných dochádzalo najčastejšie cez prestávku, či v priestoroch telocvične (17/43,59 %). Zarážajúce je zistenie, že 14/35,9 % respondentov sa vyjadrilo, že im ubližovali v triede počas vyučovania. Až 34/87,18 % žiakov uviedlo, že sa nemohli na hodine sústrediť, lebo ich rušilo vykrikovanie a 31/79,49 % respondentom vadilo to, že neposlušní žiaci nepočúvali učiteľov. Niekoľkí žiaci (15/38,46 %) citlivo reagovali na nadávky počas hodiny, iných (13/33,3 %) vyrušovalo behanie po triede. Takmer všetci žiaci (38/97,44 %) potvrdili, že učitelia spravodlivo riešia nevhodné správanie každého žiaka. Ako najčastejší spôsob riešenia uviedli upozorňovanie (32/82,1 %), prácu s pedagogickou asistentkou (15/38,46 %) a odchod z vyučovacej hodiny (14/35,9 %). Za žiaka s problémovým správaním 19/48,72 % opýtaných označilo 1 konkrétneho žiaka pre bitky, urážky, vysmievanie, nadávky, vyhrážanie a 15/38,46 % žiakov uviedlo aj druhého s rizikovým správaním (bije sa, nadáva, uráža). Väčšina žiakov (32/82,1 %) potvrdila sledovanie správania žiakov učiteľmi počas dozorov, 7/17,95 % žiakov vnímalo, že ich správanie však učitelia monitorovali iba niekedy. Riešenie nevhodného správania v triede školskou psychologičkou potvrdilo 23/58,97 % žiakov, riaditeľom 13/33,3 % respondentov a políciou 12/30,77 % opýtaných. Z poznámok k práci 1 zo žiakov je zrejmé, že svojím správaním ohrozoval okolie (napr. v septembri 2023 vulgárne vynadal učiteľke a rozbil nos žiakovi zo 4. D). V máji škola riešila šikanovanie spolužiaka (cudzince), ktorému opakovane slovne i fyzicky ubližoval (zastrašovanie, udieranie, branie vecí, vykrúcanie rúk). Situáciu riešili triedni učitelia v spolupráci so školskou psychologičkou pohovormi so žiakmi i rodičmi (otec podal trestné oznámenie na políciu), čo vzájomné vzťahy upokojilo. Ako vyplynulo z poznámok k práci druhého zo žiakov 4.ročníka, jeho správanie nevykazovalo známky šikanovania, nakoľko zaznamenané ataky neboli opakovane cielene zamerané na niektorého zo spolužiakov.

Počas tematickej inšpekcie boli realizované **rozhovory** s riaditeľom školy, výchovnou poradkyňou, školskou psychologičkou, bývalou triednou učiteľkou 3. ročníka a triednymi učiteľmi 4. ročníka v triedach, v ktorých sa prejavili výchovno-vzdelávacie problémy.

Riaditeľ školy v rozhovore uviedol, že škola má vypracovanú internú smernicu k zabezpečeniu bezpečnosti školského prostredia. Smernicu k prevencii šikanovania školskej inšpekcii predložil v jej printovej verzii, na webovom sídle ju nezverejnili. V nej bola zakotvená oznamovacia povinnosť zamestnancov informovať vedenie školy v prípade zistenia šikanovania, či agresivity. Na otázku, či učitelia vedia o tejto povinnosti nevedel odpovedať. V čase jeho pôsobenia vo funkcii riaditeľa školy (cca 2 roky) učitelia neabsolvovali vzdelávanie z oblasti prevencie a postupu pri riešení agresívneho správania a šikanovania, ale podľa jeho názoru vedia, ako majú postupovať. Vyjadril sa, že pri riešení výchovno-vzdelávacích problémov žiakov (prospech, dochádzka, správanie) postupovali v súlade so školským poriadkom a internými smernicami (informovanie zákonných zástupcov, osobný alebo telefonický pohovor, udelenie výchovných opatrení). Preventívne aktivity realizovali formou besied, prednášok a rozhovorov. Minimálne 1-krát do roka sa zúčastňovali výchovných koncertov, s ktorými majú dobrú skúsenosť. Pri riešení výchovných problémov triedni učitelia spolupracovali so školskou psychologičkou. Podľa charakteru problému zvažila postupnosť ďalších krokov (napr. individuálne intervencie). Závažné prípady výskytu rizikového správania konzultovala s riaditeľom školy.

V aktuálnom školskom roku riešili problémy v súvislosti s agresívnym správaním sa žiaka 4. ročníka, ktoré sa prejavovalo od 1. ročníka a postupne naberalo na intenzite. Výrazne rušivé správanie sa začalo stupňovať v 3. ročníku. Na informovanie zákonnej zástupkyne (ZZ), ktorá bola stanovená rozhodnutím súdu používali klasickú žiacku knižku a telefonický kontakt (ZZ nepoužívala EduPage). Oficiálne oznámenia (napr. udelenie pokarhania riaditeľom školy) posielali poštou. Komunikácia so ZZ bola

komplikovaná, často nereagovala na telefón. Pohovor na pôde školy, na ktorom sa hľadalo riešenie problémového správania sa žiaka v škole ZZ odmietala podpísať. Dokumentáciu z priebehu a riešenia situácie viedla školská psychologička. Rodičia detí, ktorí boli spolužiakom ohrozovaní žiadali riaditeľa o neodkladné riešenie situácie. V uplynulo školskom roku 2022/2023 niekoľko týždňov pri žiakovi pracovali rôzni pedagogickí asistenti, v závislosti od počtu chýbajúcich žiakov, ktorým poskytovali systematickú podporu na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie. Z rozhovoru s riaditeľom vyplynulo, že žiadal o spoluprácu štátne orgány (políciu, súd). Na základe žiadosti ÚPSVaR v Trnave a polície škola poskytla súčinnosť pri riešení rodinnej situácie (vypracovanie posudku na žiaka, oznámenie o podozrení zo spáchania priestupku, alebo trestného činu). Nespokojnosť so situáciou v triede 4. A rodičia demonštrovali tým, že na 1 týždeň neposlali deti do školy a prípad medializovali. Na základe tohto tlaku riaditeľ školy v priebehu aktuálneho školského roka preložil žiaka do paralelnej triedy 4. C. Pozitívny vplyv na žiaka mala zástupkyňa riaditeľa školy pre 1. stupeň, ktorá s nim sporadicky individuálne pracovala mimo priestorov triedy. Riaditeľ školy sa na podnet zriaďovateľa v septembri 2023 zúčastnil rokovania k riešeniu situácie. Nakoľko stretnutie neprineslo požadované riešenie, zástupkyňa primátora sa osobne stretla so zákonnou zástupkyňou. O výsledku rozhovoru mal riaditeľ iba neoficiálnu informáciu. ZZ prisľúbila umiestniť žiaka na dobrovoľný pobyt v liečebno-výchovnom sanatóriu, čo však nedodržala. V čase tematickej inšpekcie bol žiak v domácom ošetrovaní.

Triedna učiteľka 3. ročníka predložila školskej inšpekcii oznamovací zošit. Prostredníctvom neho a klasickej žiackej knižky informovala zákonnú zástupkyňu o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiaka. Z informácií vyplynulo, že žiak si zabúdala nosiť pomôcky, nevypracoval si domáce úlohy, na hodinách nerešpektoval pokyny vyučujúcich. Zo vzájomnej komunikácie bol zrejmy nekritický pohľad ZZ na plnenie si školských povinností a správanie žiaka. Ospravedlnenie hľadala v obvinení ďalších osôb (spolužiaci, upratovačka), so zaujatosti obvinila aj triednu učiteľku. Nepripravenosť žiaka triedna učiteľka zapisovala aj do EŽK. Analýza zápisu poznámok v EduPage potvrdila ich vysoký počet – 85, z nich 16 za 1. polrok a 69 za 2. polrok. Ich závažnosť sa stupňovala (omietal pracovať na hodinách, fyzicky atakoval spolužiakov, bral deťom a vychovávateľke veci, klamal). Triedna učiteľka predložila 2 záznamy z pohovoru s rodičom. Obsahom prvého rozhovoru bola nepripravenosť žiaka na vyučovanie a porušovanie školského poriadku. V druhom pohovore riešili šikanovanie spolužiaka a nerešpektovanie vyučujúcich. Oba pohovory boli bez podpisu zákonnej zástupkyne, nakoľko ich odmietla podpísať. Na základe toho škola prostredníctvom riaditeľa požiadala o spoluprácu zriaďovateľa, ÚPSVaR, políciu a súd. Na hodnotiacej porade v treťom štvrtroku bolo žiakovi udelené pokarhanie riaditeľom školy, čo potvrdila zápisnica zo zasadnutia pedagogickej rady. Udelenie tohto výchovného opatrenia bolo zaznamenané v katalógovom liste žiaka. Na konci školského roka 2022/2023 bol hodnotený zníženou známku zo správaní štvrtého stupňa (neuspokojivé).

Žiak bol od 02. 09. 2023 do 15. 10. 2023 žiakom 4. A triedy. **Triedny učiteľ 4. A** potvrdil pretrvávajúce rušivé správanie sa žiaka na hodinách a opakované porušovanie školského poriadku verbálnymi a fyzickými útokmi na spolužiakov. V systéme EduPage boli zapísané 2 incidenty (vulgárne vyjadrovanie voči učiteľke, rozbitie nosa spolužiakovi). Školská psychologička v mesiaci október zdokumentovala jeho ďalší útok na spolužiakov v šatni. Triedny učiteľ uviedol, že spôsob svojho pedagogického pôsobenia konzultoval so školskou psychologičkou. Za krátky čas výchovného pôsobenia na žiaka sa snažil zistiť o čo má záujem. Pozoroval, že kým je žiak zaujatý činnosťou, ktorá ho baví, dokázal nevhodné prejavy správania eliminovať, napr. počas súťaže. Podľa vyjadrenia učiteľa nevedel presný dôvod preradenia žiaka do paralelnej triedy - 4. C.

Triedny učiteľ 4. C v rozhovore uviedol, že mal žiaka v triede veľmi krátky čas, reálne približne 3 týždne. Za toto obdobie mal v EŽK zapísaných 7 poznámok k práci, z nich 1 súvisela s fyzickým útokom na spolužiaka (kopnutie do stehna). Problémy v správaní zväčša súviseli s narúšaním vyučovania, rozprávaním cez hodiny, vulgárnym komentovaním okolia, čo podľa vyjadrenia učiteľa bola pre žiaka

bežná komunikácia. Ak sa vyskytli nezhody medzi žiakmi, snažil sa ich usmerňovať k asertívnej komunikácii a zmiereniu. Žiak na hodinách skákal do reči učiteľom, vtedy bolo potrebné zamestnať ho. Rád kreslil, vedel sa zahĺbiť do činnosti, ktorá ho bavila. V čase tematickej inšpekcie bol v domácom ošetrovaní. Vzniknuté problémové situácie sa triedny učiteľ snažil riešiť telefonicky so zákonnou zástupkyňou žiaka, avšak telefón zodvihol vždy iný člen rodiny, nie jeho zákonná zástupkyňa. Osobne sa s ňou stretol až v deň, keď si žiak prišiel po učebné pomôcky, nakoľko mal odísť do liečebno-výchovného sanatória.

Na základe odpovedí 15 žiakov v anonymnom dotazníku medzi problémových žiakov 4. C patrilo aj ďalší žiak. Analýza jeho výpisu poznámok z EduPage za aktuálny školský rok preukázala, že z 12 poznámok za 1. štvrťrok sa 9 týkalo nevypracovania domácej úlohy, 2 súviseli s atakovaním spolužiakov (posmieval sa, urážal nadávkami) a 1 s tým, že na hodine nedával pozor. Za uplynulý školský rok mal v EŽK zapísanú iba 1 poznámku k atakovaniu spolužiakov (sácanie) a nerešpektovaniu pokynov vyučujúceho. Bývalá triedna učiteľka 3. ročníka stanovisko objasnila vzájomnou averziou medzi rodičmi, ktorá sa preniesla aj do vzťahov medzi žiakmi. Napäté vzťahy medzi rodičmi potvrdila aj školská psychologička, ktorá participovala na upokojení vyhrotenej situácie.

Výchovná/kariérna poradkyňa sa vyjadrila, že svoju činnosť realizovala podľa vypracovaného plánu práce na aktuálny školský rok. Prioritne zabezpečovala poradenskú, metodickú a informačnú pomoc žiakom, ich zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom v oblasti kariérového poradenstva. Koordinovala celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka, viedla dokumentáciu žiakov so ŠVVP. V rámci jej činnosti nebola prioritou oblasť riešenia výchovných problémov žiakov, tých si na pohovor predvolali triedni učitelia.

Školská psychologička v rozhovore uviedla, že sa podieľala na riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych problémov žiakov. Jej prioritou bola realizácia celoplošného monitoringu a vedenie preventívnych aktivít v triedach. Na základe výsledkov posledného monitoringu identifikovala ohrozených žiakov i žiakov s agresívnymi sklonmi. Zistenia konzultovala s triednymi učiteľmi i zákonnými zástupcami rizikových žiakov. Vo svojej starostlivosti mala žiakov so ZZ (s poruchami pozornosti, s osobnostnými a emočnými problémami), ktorým poskytovala podporné opatrenia v oblasti zmyslového vnímania, pamäte, reči, kognitívnych schopností, predstavivosti a grafomotoriky. Spätnú väzbu o efektívnosti podporného opatrenia získala komunikáciou so žiakmi, učiteľmi a rodičmi a sledovaním ich výchovno-vzdelávacích výsledkov. O poskytnutých intervenciách vyhotovovala písomné záznamy.

Školská psychologička viedla osobný spis problémového žiaka, v ktorom evidovala jednotlivé kroky školy smerujúce k riešeniu situácie. Riaditeľovi vypracovala podklady k oznámeniam, žiadostiam, správam pre štátne orgány (ÚPSVaR, políciu, súd). O spoluprácu ÚPSVaR pri riešení problémového správania žiaka požiadala v marci 2022 bývalá riaditeľka školy, avšak ÚPSVaR postúpil jej žiadosť zriaďovateľovi. Na základe toho v júni 2022 súčasný riaditeľ školy žiadal o pomoc Mestský úrad Trnava, avšak oficiálnu odpoveď nedostal. Žiak **v septembri 2022** absolvoval diagnostické vyšetrenia v Centre poradenstva a prevencie v Trnave. Špeciálno-pedagogické vyšetrenie potvrdilo prítomnosť viacerých deficitov čiastkových funkcií (auditívna a vizuálna diferenciacia, pravo-ľavá orientácia) a negatívne ovplyvnenie výkonov hyperaktivitou potvrdenou neurológom. Odporúčané bolo vyšetrenie u pedopsychiatra, škola však nemala k dispozícii jeho závery. Na základe diagnostických vyšetrení mali k žiakovi uplatňovať individuálny prístup, v prípade zhoršenia, po rediagnostike pristúpiť k individuálnej integrácii (odborný termín používaný v roku 2022). Školská psychologička sa pokúšala nadviazať spoluprácu so zákonnou zástupkyňou a získať jej informovaný súhlas s individuálnymi intervenciami, avšak neúspešne. Vzhľadom na to, že zákonná zástupkyňa odmietala spolupracovať so školou a správanie žiaka sa zhoršovalo, riaditeľ školy v apríli 2023 požiadal Okresný súd Trnava o nariadenie výchovného opatrenia a vhodnej formy edukácie pre žiaka. Na svoju žiadosť nedostal odpoveď. Na Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Trnave poslal 2 oznámenia o podozrení na spáchanie

priestupku alebo trestného činu (ublíženie na zdraví, neoprávnené používanie cudzej veci, poškodzovanie cudzej veci, nebezpečné vyhrážanie sa, obmedzovanie osobnej slobody, krádeže) v mesiacoch apríl, máj. Príslušníci policajného zboru na základe súhlasu zákonných zástupcov viedli na pôde školy vyšetrovanie, ktoré vyústilo do rozhovoru so zákonnou zástupkyňou s nejasným riešením. Ani v prítomnosti školskej psychologičky, zástupkyne riaditeľa školy a člena policajného zboru zákonná zástupkyňa nesúhlasila s intervenciami školskej psychologičky. V októbri 2023 bola ÚPSVaR a Okresnému súdu v Trnave odoslaná informácia o aktuálnych prejavoch správania sa žiaka a výzva riaditeľa školy k riešeniu prípadu.

Z uvedených zistení je zrejmé, že nespolupracovanie zákonnej zástupkyne zo školou a jej odmietavý postoj k navrhovaným riešeniam spôsobil prietahy v konaní, čo malo negatívny dopad nielen na jej vnuka, ale na celý kolektív žiakov v triedach, v ktorých sa vzdelával.

4 ZÁVERY

Zo zistení školskej inšpekcie vyplynulo, že na bezpečnosť žiakov počas vyučovania dohliadali učitelia podľa stanoveného rozvrhu dozorov, avšak i napriek vykonávaným dozorom až 29/74,36 % opýtaných uviedlo, že k atakom dochádzalo najčastejšie cez prestávku, či v priestoroch telocvične (17/43,59 %). Zarážajúce je zistenie, že 14/35,9 % respondentov sa vyjadrilo, že im ubližovali v triede počas vyučovania. Až 34/87,18 % žiakov uviedlo, že sa nemohli na hodine sústrediť, lebo ich rušilo vykrikovanie a 31/79,49 % respondentom vadilo to, že neposlušní žiaci nepočúvali učiteľov z čoho je zrejmé, že opatrenia, ktoré škola na eliminovanie problémového správania žiakov prijala nemali adekvátnu účinnosť. V zmysle všeobecne záväzného právneho predpisu školy sú pri výchove a vzdelávaní žiakov povinné zaistiť ich bezpečnosť a ochranu zdravia. Školský poriadok upravoval práva a povinnosti osôb zúčastnených na výchove a vzdelávaní, zabezpečenie bezpečnosti školského prostredia sa prelínalo celým dokumentom. Nedostatkom v oblasti ochrany bezpečnosti a zdravia žiakov bol neaktuálny obsah Smernice k prevencii a riešeniu šikanovania, čo neumožňovalo zamestnancom školy pružne reagovať pri riešení rizikového správania žiakov a krízových situácií.

Poverení pedagogickí zamestnanci realizovali jednorazové programy preventívneho charakteru bez mapovania ich dopadu na osobnosť žiakov. K systémovým preventívnym aktivitám patril každoročný celoplošný monitoring zameraný na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní sa žiakov a príznakov šikanovania realizovaný školskou psychologičkou a opakované preventívne aktivity, u ktorých bola možnosť získať spätnú informáciu o ich efektívite.

Miernejšie negatívne prejavy správania sa žiakov v triede riešili triedni učitelia individuálne, v kolektíve tried. Záznamy z pohovorov o navrhovaných riešeniach výchovno-vzdelávacích problémov so zákonnými zástupcami nepriniesli požadované zlepšenie vzťahov medzi žiakmi. Absentovala kooperácia riešenia výchovných a vzdelávacích problémov medzi vedením školy, pedagogickými a odbornými zamestnancami na oficiálnej úrovni (napr. na pracovných poradách). Narušené vzťahy v kolektívoch tried sa pedagogickí zamestnanci snažili eliminovať v spolupráci s odbornými zamestnancami poradenských zariadení, rozhovormi so žiakmi aj rodičmi, nie vždy s pozitívnym výsledkom. Ich snahu rušil opozičný postoj zákonných zástupcov. Pri závažných zisteniach žiadali o spoluprácu kompetentné štátne orgány (ÚPSVaR, políciu a súd), ktoré ich ale neinformovali o záveroch svojich zistení, čo malo negatívny dopad na dianie v škole.

Odpovede žiakov v anonymnom dotazníku zadanom školskou inšpekciou preukázateľne potvrdili výskyt nežiadúceho správania 1 žiaka, ktoré však nenieslo znaky šikanovania, nakoľko jeho fyzické a psychické ataky, z ktorých mala obavu približne polovica opýtaných neboli cielené zamerané na ubližovanie konkrétnej osobe alebo skupine žiakov. Problémové správanie sa spolužiaka žiakov vyrušovalo počas prestávok aj vyučovacích hodín. Na riešení nevhodného správania sa okrem triednych učiteľov podieľala školská psychologička a riaditeľ školy.

Analýza dokumentácie školy a rozhovory so zamestnancami poukázali na nedostatky v jej kontrolnom systéme. Vedúci zamestnanci školy kontrolnú činnosť síce realizovali, vykonávali ju však

nesystematicky. Krátke náhodné kontroly im neumožnili na základe objektívnych zistení získať nadhľad na problémové situácie. Formálne realizovaná kontrolná činnosť nevytvárala predpoklady na eliminovanie nedostatkov týkajúcich sa agresívneho správania žiakov.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzného právneho a interného predpisu:

1. § 152 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (nízka účinnosť opatrení na zamedzenie negatívnych prejavov správania sa žiakov, najmä v 4. ročníkoch) .

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča:

- aktualizovať obsah internej smernice k prevencii šikanovania, preukázateľne oboznámiť pedagogických zamestnancov s jej znením a s povinnosťou dodržiavať ju v praxi;
- posilniť právne vedomie zamestnancov realizáciou vzdelávania zameraného na prevenciu, odhaľovanie a postupy riešenia negatívnych javov v správaní sa žiakov a príznakov šikanovania;
- vytvoriť funkčný kontrolný systém s určením úloh a zodpovednosťou konkrétnych osôb za ich vykonanie.

2. Ukladá kontrolovanému subjektu v lehote do 30. 01. 2024 prijať konkrétne opatrenia týkajúce sa nízkej účinnosti opatrení na zamedzenie negatívnych prejavov správania sa žiakov, najmä v 4. ročníkoch a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Trnava s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Trnava v termíne do 20. 09. 2024.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Inovovaný školský vzdelávací program
2. Školský poriadok
3. Pracovný poriadok
4. Rozvrh dozorov
5. Smernica k riešeniu šikanovania
6. Smernica k bezpečnosti školského prostredia⁷⁷
7. Plán kontrolno-hospitačnej činnosti zástupcov riaditeľa
8. Hospitačné záznamy
9. Plán profesijného rozvoja zamestnancov
10. Plán práce koordinátora drogovej prevencie vrátane preventívnych aktivít
11. Plán práce výchovnej poradkyne
12. Plán práce školskej psychologičky a jeho vyhodnotenie
13. Vyhodnotenie výsledkov celoplošného monitoringu na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov
14. Zápisnice z rokovania pedagogickej rady
15. Výpis poznámok žiakov z EduPage
16. Katalógové listy žiakov
17. Evidencia sťažností
18. Osobný spis žiaka
 - Záznamy z pohovoru so zákonnou zástupkyňou
 - Záznamy z riešenia prípadov agresívneho správania

- Správa z psychologického vyšetrenia
- Správa zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia
- Správy o maloletom pre ÚPSVaR
- Správy o maloletom pre políciu
- Správy o maloletom pre súd
- 19. Informačný dotazník pre riaditeľa školy
- 20. Dotazníky pre žiakov 4. ročníka ZŠ

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Iveta Krajčovičová

Dňa: 15. 12. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Iveta Krajčovičová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PhDr. Vladimír Palkovič, PhD.

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 20. 12. 2023 v Trnave:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Iveta Krajčovičová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PhDr. Vladimír Palkovič, PhD.

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PhDr. Vladimír Palkovič, PhD.

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Iveta Krajčovičová

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti